

Asia: VN/37864/2025

Lausuntopyyntö: Työllisyyspoliittinen tuki yhdistyksille ja säätiöille

Taustakysymys

Onko ehdotus uudesta tuesta ja sillä tuettavasta toiminnasta kannatettava?

Osittain

Perustelut tiiviisti

Esitys työllisyyspoliittisesta tuesta on lähtökohtaisesti tarpeellinen ja kannatettava. Parhaimmillaan tuki täydentää palvelujärjestelmää ja vahvistaa työttömien osallisuutta, toimintakykyä ja työelämävalmiuksia sekä järjestöjen ja säätiöiden mahdollisuuksia tarjota palveluja kohderyhmälle.

Esityksessä on tunnistettavissa kehittämistarpeita, jotta työllisyyspoliittisella tuella voitaisiin vastata tarkoitukseen. Rahoitus on alimitoitettu suhteessa kohderyhmän pitkäkestoiseen tuen tarpeeseen ja toimeenpano on epäselvä mm. sisällön, kohderyhmän ja velvoittavuuden osalta. Epäselväksi jää myös alueellinen yhdenvertaisuus sekä järjestöjen ja säätiöiden realistiset mahdollisuudet tarjota palvelua.

Kohdennetut kysymykset

1. Näkemyksenne tuen tarkoituksesta ja tuettavan toiminnan kohderyhmästä?

Pitkään työttömänä olleet ja muut heikossa työmarkkina-asemassa olevat ovat kohderyhmänä kovin heterogeeninen, jolloin palvelutarpeetkin ovat moninaiset. Työvoimaviranomaisen roolina on kohdentaa tuki oikein ja varmistaa, että toiminta edistää työllistymistä. Tuettavan toiminnan tulee kytkeytyä osaksi palveluketjuja ja muuta palvelujärjestelmää, edellyttäen selkeää asiakasohjausta ja monialaista yhteistyötä palveluntuottajien, työvoimaviranomaisten ja hyvinvointialueiden välillä.

2. Näkemyksenne tuen kohdentamisesta yhdistyksille ja säätiöille (108 §)?

Kannatettavaa. Esityksen mukaan tuettavan toiminnan pitäisi olla työnhakua ja työllistymisen yleisiä edellytyksiä parantavaa toimintaa. Järjestökentällä on pitkät perinteet asiakaskunnan arjenhallinnan, osallisuuden ja työllistymisen tukemisessa ja ne täydentävät hyvin työvoimapalveluja.

Markkinavuoropuheluissa ja rahoituspäätöstä harkitessa tulisikin painottaa sitä, miten rahoituksen saavat tahot järjestävät toimintaansa niin, että se palvelee tätä tavoitetta.

Huolena ovat rahoituksen riittävyys, tuen keskittyminen suuriin toimijoihin sekä alueellinen epätasa-arvo.

3. Näkemyksenne tuen hakijaa/saajaa koskevista edellytyksistä (109 §)?

Esityksen mukaisia edellytyksiä pidetään lähtökohtaisesti perusteltuina, koska monilla yhdistyksillä ja säätiöillä ei ole taloudellista mahdollisuutta henkilöstön palkkaamiseen ja toiminnan toteuttamiseen ilman ulkopuolista rahoitusta. Toiminnan vaikuttavuuden edellytyksenä tuen saajalla tulee kuitenkin olla riittävää osaamista, taloudellista vakautta ja toteuttamiskykyä. Tulisi huomioida, että liian tarkalla rajauksella voidaan sulkea joillain alueilla ainoat toimijat ulkopuolelle.

4. Näkemyksenne tuettavan toiminnan rajoituksista (110 §)?

Pääosin kannatettavaa. Rajoitukset ovat tarpeellisia ja mm. estävät kilpailun vääristymistä ja lakisääteisten palvelujen valumista järjestöille, mutta toisaalta liian tiukat rajoitukset voivat heikentää vaikuttavuutta ja kohderyhmän palveluja. Erityisesti kehittämistoiminnan raja on liian tiukka.

5. Näkemyksenne esityksessä kuvatusta tuettavasta toiminnasta? Onko tuettavaa toimintaa kuvattu riittävästi?

Tuettavan toiminnan perusajatus jää liian yleiselle ja palvelujärjestelmästä irralliselle tasolle; raamit voisivat olla selkeämmät. Toisaalta väljyys mahdollistaa joustavat paikalliset ja asiakaslähtöiset ratkaisut.

- **Miten täydentäisitte tuettavan toiminnan kuvauksia (voitte kertoa myös esimerkkejä)?**

-

6. Näkemyksenne tuen määrää ja kestoja koskevista ehdotuksista (111 §)?

Keston enimmäispituus kolme vuotta on pääosin hyvä, koska se mahdollistaa pitkäjänteisen tuen ja palvelun kehittämisen. Enintään puoli vuotta asiakasta kohti voi olla osin ajallisesti riittämätön ja vähintään edellyttää tavoitteellista poluttamista, riittäviä paikallisia palveluja sekä yhdessä sovittuja askelmerkkejä.

Järjestöille 100 % tukitaso ilman omarahoitusvaatimusta mahdollistaa osallistumisen, mutta kunnille rahoituksen kokonaisuus ja kohdentuminen jäi epäselväksi. Vaikuttavuus edellyttää riittävää rahoitusta, joten kokonaisuutta tulee selkeyttää.

7. Näkemyksenne työttömyysturvaa koskevista ehdotuksista?

Esitys on pääosin kannatettava perustuen työllistymissuunnitelmaan, yksilölliseen palvelutarpeeseen sekä työssäoloelvoitteen kertymiseen, mutta velvoittavuus ei saa ohjata asiakkaita väärään palveluun. Eniten huolta aiheuttaa kohderyhmän taloudelliset mahdollisuudet toimintaan

osallistumiseen sekä kulukorvauksen harkinnanvaraisuus. Toiminnan ei tulisi lisätä kuntien kustannuksia.

8. Näkemyksenne esitysluonnoksessa olevista vaikutusarvioista?

Vaikutusarviot ovat osin puutteelliset. Järjestökentän roolin vahvistuminen on kannatettavaa, mutta tukitoiminnan konkreettiset vaikutukset, resurssit ja työvoimaviranomaisen hallinnollinen kuormitus on aliarvioitu. Vaikutukset kohderyhmän asiakkaisiin jäi ohueksi, alueelliseen yhdenvertaisuuteen epäselväksi, eikä toimintakyky- ja hyvinvointivaikutuksia ollut kuvattu riittävästi. Työllisyysalueen ja hyvinvointialueen sote-palvelujen suhde on heikosti määriteltä ja voi aiheuttaa osan asiakaskunnan väliinputoamista.

9. Mitä muuta haluatte lausua esityksestä?

Työllisyyspoliittinen tuki tulee integroida osaksi palvelujärjestelmää ja monialaisia palveluketjuja, jotta se ei jää irralliseksi. Tarvitaan vahvaa yhteistyötä työvoimaviranomaisen, hyvinvointialueen ja järjestöjen välillä, jotta tuella voidaan vastata määritellyn tarpeeseen ja varmistaa asiakkaiden tavoitteellinen eteneminen.

Haku- ja maksatusprosesseissa sekä ohjauksessa tulisi olla valtakunnalliset yhtenäiset periaatteet.

Rahoitus on riittämätön, eikä nykyinen valtionosuusjärjestelmä kohdenna resursseja työttömyyden mukaan.

Juva Niina
Keski-Uudenmaan TE-palvelut